

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

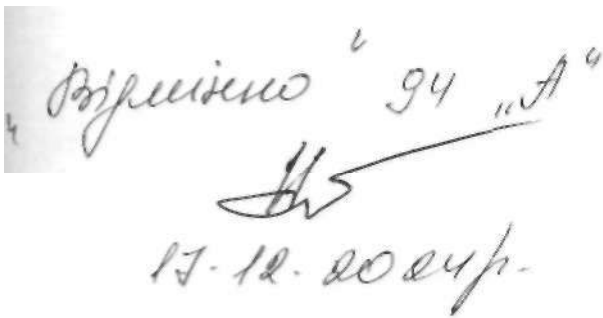
Факультет документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики
Кафедра технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки

КВАЛІФІКАЦІЙНА (ДИПЛОМНА) РОБОТА

для здобуття освітнього ступеня «магістр»

на тему:

**«ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ
ШКОЛИ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДІВ
ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ»**

Віршиш '94 "А"

[Signature]

17.12.2024р.

доцент **Олена ШУРИН**

Рецензент: кандидат педагогічних наук,

доцент **Оксана ТРЕТЯК**

Рівне - 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ	14
1.1. Формування творчої особистості учнів на уроках технологій як педагогічна проблема.....	14
1.2. Сутність та зміст поняття «творча особистість учнів старшої школи» на уроках технологій.....	22
1.3. Зміст особистісно орієнтовано навчання старшокласників на уроках технологій.....	33
Висновки до розділу 1.....	40
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ	42
2.1. Методика формування творчої особистості учнів старшої школи на уроках технологій з використанням методів особистісно орієнтованого навчання.....	42
2.2. Організація і методика проведення експериментального дослідження	64
2.3. Аналіз результатів щодо формування творчої особистості учнів старшої школи на уроках технологій з використанням методів особистісно орієнтованого навчання.....	72
Висновки до розділу 2.....	95
ВИСНОВКИ	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	98
Додаток А. Діагностика особистісних творчих здібностей (Є. Тунік).....	111
Додаток Б. Опитувальник особистісної схильності до творчості (Г. Девіс)	115

Додаток В. Фрагмент календарно-тематичного плану занять (модуль «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва 11 кл.).....	116
Додаток Г 1. План-конспект заняття на тему: Різьблення трьохгранних виїмок.....	118
Додаток Г 2. План-конспект заняття на тему: Контурна різьба.....	125
Додаток Д. Констатувальна контрольна робота.....	132
Додаток Ж. Аналіз констатувальної контрольної роботи.....	133
Додаток З. Матеріал до методики «Коректурна проба» (тест Бурдона).....	136
Додаток К. Матеріал до методики «Пізнавання фігур».....	137
Додаток Л. Тестова методика виявлення й оцінки просторових уявлень у старшокласників Р.Амтхауера.....	139
Додаток М. Стимульний матеріал до методики «Образна пам'ять».....	144
Додаток Н. Методика визначення якісних і кількісних параметрів розвитку образного мислення (методика Вартега «Кола»).....	145
Додаток П. Експрес-метод психодіагностики креативності Д.Джонсона....	146
Додаток Р. Аналіз перевірконої практичної роботи.....	148
Додаток Т. Форма протоколу спостереження щодо розвитку творчого потенціалу в учнів старших класів при вивченні навчального модуля «Техніка декоративно ужиткового мистецтва».....	150
Додаток У. Схема аналізу уроку технології «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» щодо розвитку творчого потенціалу учнів.....	151
Додаток Ф. Перелік питань для проведення бесіди щодо визначення розвитку творчого потенціалу учнів.....	152
Додаток Х. Анкета для учнів: _Визначення ставлення учнів до навчального модуля «Техніки декоративно ужиткового мистецтва».....	153

АНОТАЦІЯ

Ярмолів Д.В. «Формування творчої особистості учнів старшої школи на уроках технологій з використанням методів особистісно орієнтованого навчання». Рукопис.

Кваліфікаційна (дипломна) робота на здобуття другого рівня вищої освіти «магістр» спеціальності 014.10 «Середня освіта (Трудове навчання та технології)». Рівненський державний гуманітарний університет, Рівне, 2024.

У рамках наукового дослідження уточнено поняття «творчий потенціал учнів», як властивості особистості, що мають індивідуальні якісні і кількісні характеристики, такі що виявляються в декоративно-ужитковому мистецтві та мають значення для його продуктивності. Результати теоретичного дослідження компонентів творчого потенціалу дозволили умовно визначити творчі якості особистості, а саме: здібності до дивергенції, трансформації і конвергенції, реконструкції, комунікації, концептуалізації, композиційні здібності (художній смак, відчуття міри, комплексне сприйняття форми, пропорцій, кольору і т.п.), просторове уявлення і уява, легкість і широта асоціювання, образне мислення, образна пам'ять, оригінальність, самостійність, гнучкість побіжність і критичність мислення.

В результаті теоретичного дослідження виявлено, що ефективність розвитку творчого потенціалу учнів старшої школи на заняттях предмету «Технології» підвищиться за умови застосування в навчальному процесі методів особистісно орієнтованого навчання.

Об'єкт дослідження: процес підготовки учнів старшої школи на уроках з технологій.

Предметом дослідження є зміст, форми й методи розвитку творчої особистості учнів старшої школи на уроках технологій.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити методику формування творчої особистості учнів старшої школи на заняттях технологій з використанням особистісно орієнтованих методів навчання.

Для досягнення зазначеної мети були поставлені такі **завдання:**

- проаналізувати стан формування творчої особистості учнів старшої школи на уроках технологій у педагогічній теорії та практиці роботи сучасного закладу загальної середньої освіти (ЗЗСО);

- розкрити сутність поняття «творчий потенціал учнів старшої школи» визначити особливості його розвитку на заняттях предмету «Технології», означити критерії, складники та рівні розвитку;

- описати зміст особистісно орієнтованого навчання старшокласників на уроках технологій.

Ключові слова: особистісно орієнтовані методи навчання, проектно-технологічна діяльність, творчі здібності, творча особистість, творчий потенціал, уроки технології, учні старших класів.

SUMMARY

Yarmolovych D.V. «Formation of creative personality of senior school students at technology lessons using methods of personality-oriented learning». Manuscript.

Qualification (diploma) work for the second level of higher education 'Master', speciality 014.10 'Secondary Education (Labour Training and Technology)'. Rivne State University of the Humanities, Rivne, 2024.

The scientific study clarifies the concept of 'creative potential of students' as a personality trait with individual qualitative and quantitative characteristics that are manifested in decorative and applied arts and are important for its productivity. The results of the theoretical study of the components of creative potential allowed us to conditionally define the creative qualities of a personality, namely: the ability to divergence, transformation and convergence, reconstruction, communication, conceptualisation, compositional abilities (artistic taste, sense of proportion, complex perception of form, proportions, colour, etc.), spatial representation and imagination, ease and breadth of association, imaginative thinking, imaginative memory, originality, independence, flexibility, fluency and critical thinking.

Object of research: technological training of high school students in the study of the module 'Technique of Decorative and Applied Arts'.

Subject of the study: personality-oriented forms and methods of development of creative personality of high school students in technology classes.

The **purpose** of the study: to theoretically substantiate, develop and experimentally test the methodology of creative personality of senior school students in technology classes using personality-oriented teaching methods.

To achieve this goal, the following tasks were set:

- to analyse the current state of implementation of the personality-oriented approach in the pedagogical theory and practice of a modern general secondary education institution (GSEI);
- to reveal the peculiarities of the development of creative qualities of high school students on the basis of personality-oriented labour training;
- to reveal the content of personality-oriented learning of senior pupils in technology lessons;
- to develop a methodology for the formation of creative personality of senior school students in technology lessons using methods of personality-oriented learning and experimentally test its effectiveness.

Keywords: personality-oriented teaching methods, project-technological activity, creative abilities, creative personality, creative potential, technology lessons, senior pupils.

Список публікацій здобувача за темою

Trofimchuk V, Shurn O., Hryhorchuk V., Yarmolovych D. Approaches to the formation of general labour skills of students in the process of labour training. Proceedings of the XIII International Scientific and Practical Conference. Valencia, Spain. 2024. Pp. 210-214. URL: <https://isg-konf.com/cultural-and-artistic-processes-in-the-context-of-the-european-scientific-space/>